

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

_____ Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«15» вересня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Факультет психології, історії та соціології

Кафедра психології

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітня програма Психологія

Курс 2

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Форма навчання заочна

Івано-Франківськ 2022/2023 н.р.

Програма розроблена:

1. Блинова О.Є. – докторка психологічних наук, професорка кафедри психології;
2. Крупник І.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.
3. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 01 » вересня 2022 р.

Завідувачка кафедри

на БЛИНОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від « 14 » вересня 2022 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВСТУП

Переддипломна практика як частина основної програми є завершальним етапом навчання і проводиться після засвоєння програм теоретичного і практичного навчання. **Предметом практики** виступає процес пошукової наукової діяльності відповідно до теми наукового дослідження.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення (тижні)	Термін проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
2	3	Перед дипломна	3 тижні	01.09.2022-17.09.2022	Кафедра психології	Кафедра психології

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є створення теоретичної та експериментальної бази для виконання кваліфікаційної випускної роботи, а саме дати можливість магістранту зібрати емпіричний матеріал для написання кваліфікаційної роботи; статистично опрацювати цей матеріал; дати теоретичну інтерпретацію отриманим даним.

Завдання:

- закріплення і поглиблення знань, що набуті в університеті під час вивчення спеціальних дисциплін;
- набуття практичних навичок, умінь і знань за фахом, а також щодо планування, підготовки, організації і виконання випускної кваліфікаційної роботи та оформлення її результатів;
- завершення виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення зібраного практичного і статистичного матеріалу, теоретичної та експериментальної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- апробування вміння і здатності викладати результати своєї роботи і відстоювати сформульовані здобувачем наукові положення.

Після проходження практики магістрант повинен володіти наступними **компетенціями:**

Загальні компетентності (ЗК):

1. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
2. ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.
3. ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Фахові компетентності:

1. ФК 6. Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
2. ФК 12. Здатність розробляти та реалізовувати типові програми, спрямовані на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному та професійному розвитку людини.

Програмні результати

1. ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
2. ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
3. ПР 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
4. ПР 13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності.

БАЗА ПРАКТИКИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Переддипломна практика переважно проводиться на кафедрі психології та у навчальних в лабораторіях університету або за необхідністю в інших установах.

Керівниками практики призначаються наукові керівники випускної роботи. Вони відповідають за організацію і проведення практики здобувача.

Навантаження за керівництво переддипломної практики – у межах навантаження за керівництво випускної роботи.

Керівник практики здійснює контроль за дотриманням здобувачем трудового розпорядку, за своєчасним і якісним виконанням виданого індивідуального завдання, надає здобувачу методичну допомогу в організації роботи та консультує його з тематики завдання.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики визначається темою наукового дослідження, що затверджена наказом по університету.

Зміст програми	Організаційні заходи щодо виконання
- методику дослідницької роботи при аналізі конкретних явищ і процесів у соціальній сфері; - методи збору інформації її обробки (в тому числі й комп'ютерної);	- володіти методами збору інформації, застосовувати на практиці методи наукового пізнання; - проектувати, планувати та здійснювати експериментальне дослідження; - обробляти теоретичні та емпіричні результати дослідження; - оформляти матеріали згідно вимогам до наукових робіт, - на науковій основі організувати свою працю.

Види робіт під час практики

- оформлення теоретичної частини кваліфікаційної роботи;
- підготовка до друку наукової статті з теми магістерської роботи.

Список рекомендованої літератури

1. Активізація когнітивних процесів у спілкуванні : методичний посібник / [В.П.Казміренко, З.Ф.Сіверс, В.М.Духневич та ін.] ; за ред. В.П. Казміренка. – К.:Міленіум, 2016. – 268с.
2. Бабатіна С.І. Методологічні та теоретичні проблеми сучасної психології: навч.-метод. посіб. / С.І. Бабатіна. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 152 с.
3. Блинова О.Є. Відкритість до спілкування педагога і старшокласника: діагностика і формування / О.Є. Блинова // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2016. – № 2. – С. 35–41.
4. Блинова О.Є. Психодіагностика: психометричні основи конструювання тестів. Навчальний посібник для студентів. – Херсон: ПП Вишемирський, 2007. – 174 с.
5. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів / Навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2017. – 114с.
6. Горностай П. П. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища: [монографія] / [П. П. Горностай, О. Л. Вознесенська, І. В. Грибенкотайн. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2018. – 190с.
7. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / П. П. Горностай . – К., 2016. – 64 с.
8. Крупник І.Р. Психолого-педагогічна програма «Співпраця» / І. Р. Крупник // Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи : матер. III Всеукр. наук.-прак. конф. з міжнар. участю (м. Дніпродзержинськ, 26-27 травня 2016 р.) / Дніпродзержинський державний технічний університет. – Дніпродзержинськ, 2016. – С. 86-88.
9. Крупник І.Р., Блинова О.Є. Соціальна психологія (з практикумом) : Методичні рекомендації до проведення лабораторних занять з курсу «Соціальна психологія (з практикумом)» : посібник для студентів спеціальності 053 Психологія денної та заочної форми навчання / І.Р. Крупник, О.Є. Блинова. – Херсон : Гельветика, 2018. – 64 с.
10. Максименко С.Д. Практикум із групової психокорекції: підручник / Максименко С. Д., Прокоф'єва О. О., Царькова О. В., Цехмістер Я. В., Кочкурова О. В. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. – 752 с.
11. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. – К.: Міленіум, 2017. – 48 с.

12. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. – 464 с.
13. Панок В.Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти : навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Д. Д. Романовська; за наук. ред. В.Г. Панка; Укр. НМЦ практи. психології і соц.. роботи НАПН України. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. – 232 с.
14. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – [5-е вид., стер.]. – К. : Каравела, 2017. – 360 с.
15. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2016. – 320с.
16. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / уклад. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. – Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. – 616 с.
17. Савчин М. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2017. – 424 с.
18. Тавровецька Н.І. Основи психологічної практики. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психології» вищих навчальних закладів. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2012. – 196 с.
19. Технологія тренінгу / за заг. ред. С. Максименко. – К.: Главник, 2005. – 112 с.
20. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія / А. В. Фурман. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 378 с.
21. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навчальний посібник / І. М. Цимбалюк . – К. : Професіонал, 2019. – 544 с.
22. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник / Каріна Шамлян, Марина Кліманська ; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 456 с.
23. Freedom to learn for the 21st century (education as if people mattered) by Billy M. Dasein. School of Education University of Birmingham May 2018. 314 p.

Інформаційні ресурси

1. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки» . – Режим доступу: <http://www.pj.kherson.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
3. Репозитарій Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
4. Сайт журналу «Освіта регіону. політологія, психологія, соціальні комунікації». – Режим доступу <http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83>

5. Сайт журналу «Психологічне консультування». – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvanny_a_ta_korektsiya
6. Сайт журналу «Психологічний часопис» . – Режим доступу: <http://ua.appsyjournal.com/>
7. Сайт журналу «Психологія». – Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
8. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України . – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>
9. Сайт Національної академії педагогічних наук України . – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/>
10. Херсонська віртуальна бібліотека ХДУ. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx>
11. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
12. Пометун О.І. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnyk.Oiatp.org.ua> .
13. Система дистанційного навчання «Прометей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.portalus.ru/modules/computers/>
14. Хуторської А. Ключові компетенції і образовальні стандарти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eidos.ru/journal/2002/0423.htm>
15. Болонський глосарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bologna.owwz.de/glossar.html>
16. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА. Перелік документів, наказів, листів, які необхідно знати та використовувати в своїй роботі практичному психологу. – Режим доступу: http://school-9.at.ua/psixolog/norm-pravov_baza.pdf
17. Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.” . – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>
18. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users’ psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. Revista Amazonia Investiga, 2021. Vol: 10(39), 50– 61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>
19. Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psychocorrection of social expectations of students of foreign philology. Revista Inclusiones, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>

Методичні рекомендації

Організація науково-дослідної роботи відповідно до теми кваліфікаційної роботи, підбір теоретичного матеріалу, планування дослідження. Проведення науково-дослідної роботи, вирішення питання про дослідну групу, опрацювання досліджуваної групи, отримання первинного матеріалу. Проведення науково-дослідної роботи, статистична обробка матеріалу, узагальнення результатів дослідження, представлення результатів дослідження, підготовка доповіді. Дослідницька робота здійснюється у виконання індивідуальних завдань з елементами експериментально-психологічних обстежень, доповідей чи повідомлень на науково-практичних конференціях зі складанням таблиць, схем, діаграм тощо. Результатом дослідної роботи є друковані роботи в наукових і науково-популярних виданнях або оприлюднення отриманих даних на конференціях різного рівня. Результати дослідницької роботи можуть бути фрагментом кваліфікаційної роботи студента.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ:

1. Структура та напрями науково-дослідних робіт.
2. Основи науково-дослідної роботи.
3. Здійснення статистичних обрахунків опрацьованого матеріалу.
4. Методи статистичної обробки наукової інформації.
5. Ведення науково-дослідної документації.
6. Структура науково-дослідної статті. Компоненти та етапи її підготовки.
7. Структура наукового дослідження. Поняття про дизайн дослідження.
8. Структура кваліфікаційної роботи.
9. Поняття про основні категорії та принципи нормативної методології.
10. Робота над рефератом, курсове проектування, кваліфікаційне проектування, вимоги, структура та етапи роботи.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль	Підсумковий контроль
Формою контролю переддипломної практики є представлення друкованого варіанту теоретичної частини кваліфікаційної роботи на кафедру та підготовлені до друку стаття/тези.	Обговорення результатів проведеного дослідження на засіданні кафедри психології

Вимоги до звіту

Звіт з переддипломної практики здійснюється у формі захисту теоретичних положень роботи кваліфікаційної роботи (проєкту), надання інформації щодо оприлюднення результатів досліджень (статті, тези, виступи на конференціях тощо).

Критерії оцінювання

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) п.3.2.5 Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DACademicServ.aspx>

розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності 053 Психологія.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Теоретична частина кваліфікаційної роботи	1	50	50
Тези (або наукова стаття) (підготовлено та подано)	1	50	50
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Теоретична частина кваліфікаційної роботи	50	Теоретична частина роботи представлена у повному обсязі та повністю оформлена згідно вимог. В огляді наукової літератури здобувач окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи дослідників. Наприкінці розділу доведена необхідність проведення досліджень у відповідній галузі.
	10-49	Теоретична частина роботи представлена не у повному обсязі
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Тези (або наукова стаття)	50	Наукова стаття (або тези) підготовлено, перевірено науковим керівником, відповідає усім вимогам за змістом та оформленням, подано до друку
	10-49	Наукова стаття (або тези) підготовлено, перевірено науковим керівником, відповідає вимогам за змістом та оформленням, але ж не подано до друку
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано